

6. Aktivity seniorů

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev obcí 2014

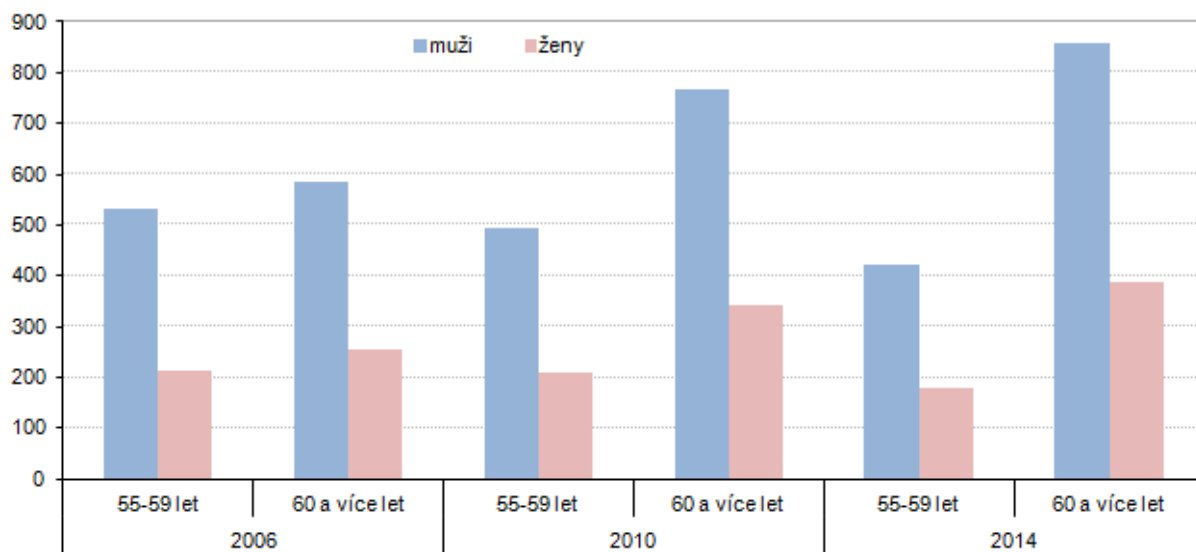
Senioři se aktivně účastní i veřejného života, což dokumentujeme tabulkou s platnými kandidáty ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014. Z celkového počtu kandidátů v tomto roce kandidovalo 10,8 % osob 65letých a starších. Ze srovnání obou pohlaví vyplývá, že muži jsou v této oblasti veřejného života mnohem aktivnější než ženy. To platí jak pro celkovou populaci, tak i pro osoby v seniorském věku. Z celkového počtu platných kandidátů ve věku 65 a více let ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 činily ženy necelou třetinu. Z celkového počtu kandidátů bylo mezi muži 11,4 % starších 65ti let, mezi ženami činil tento podíl 9,7 %. Podle pohledu na jednotlivé okresy Karlovarského kraje vidíme, že podíly kandidujících seniorů se lišily jen velmi málo.

Tab. 6.1 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	6 247	4 147	2 100	675	471	204	10,8	11,4	9,7
v tom okres:									
Cheb	1 874	1 281	593	199	143	56	10,6	11,2	9,4
Karlovy Vary	2 260	1 499	761	246	170	76	10,9	11,3	10,0
Sokolov	2 113	1 367	746	230	158	72	10,9	11,6	9,7

Jak vyplývá i z grafu 42, vypadá to, že senioři projevují o veřejné záležitosti čím dál větší zájem. Zatímco ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2006 kandidovalo v kraji celkem 255 žen ve věku 60 a více let a 586 stejně starých mužů, ve stejném typu voleb v roce 2014 již to bylo 387 žen a 859 mužů 60letých a starších. To představuje nárůst počtu kandidátů v seniorském věku ve volbách do obecních zastupitelstev u mužů o 46,6 % a u žen dokonce o 51,8 %.

Graf 42 Kandidáti v Karlovarském kraji podle věku a pohlaví ve volbách do obecních zastupitelstev 2006, 2010 a 2014

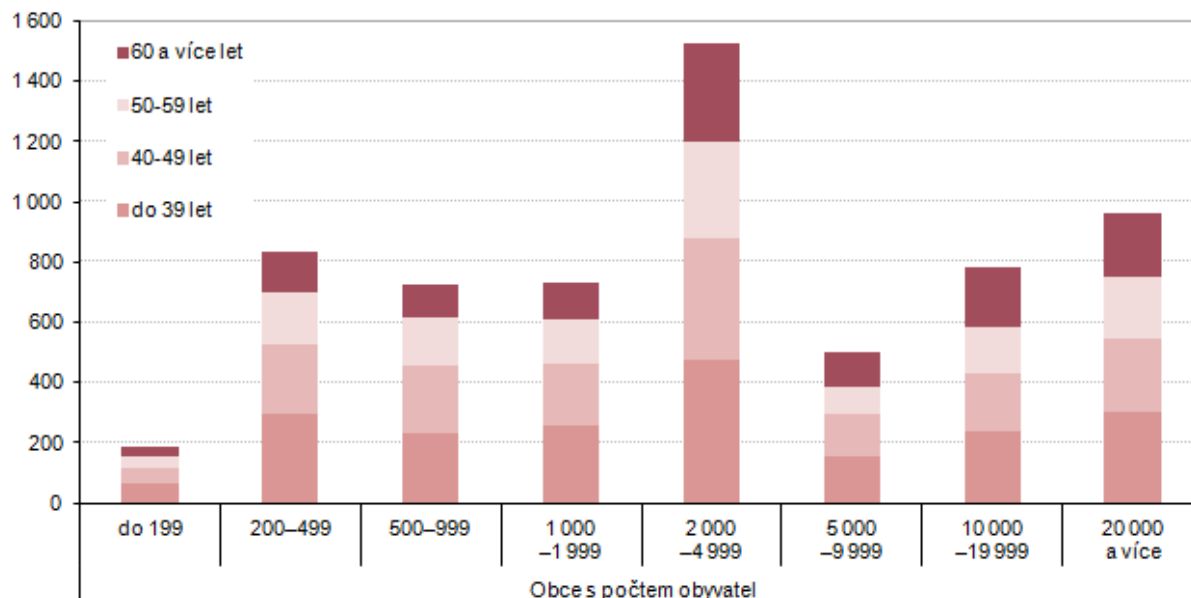

Tab. 6.2 Platní kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Platní kandidáti			z toho ve věku 65 a více let			Podíl kandidátů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	6 247	4 147	2 100	675	471	204	10,8	11,4	9,7
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	168	106	62	21	12	9	12,5	11,3	14,5
200–499 obyvatel	856	557	299	65	47	18	7,6	8,4	6,0
500–999 obyvatel	695	450	245	44	32	12	6,3	7,1	4,9
1 000–1 999 obyvatel	731	497	234	63	44	19	8,6	8,9	8,1
2 000–4 999 obyvatel	1 554	989	565	185	128	57	11,9	12,9	10,1
5 000–19 999 obyvatel	1 278	865	413	175	118	57	13,7	13,6	13,8
20 000 a více obyvatel	965	683	282	122	90	32	12,6	13,2	11,3

Největší počet osob kandidoval ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 v obcích s 2 000–4 999 obyvateli, následovaly obce s 5 000–19 999 obyvateli. Senioři byli nejaktivnější v obcích, kde žije 5 000–19 999 obyvatel (13,7 % kandidátů 65letých a starších), následovaly obce s 20 000 a více obyvateli (12,6 % kandidátů 65letých a starších) a nejmenší obce do 199 obyvatel (12,5 % kandidátů 65letých a starších). Muži senioři přitom kandidovali nejčastěji v obcích s 5 000–19 999 obyvateli a ve třech okresních městech Karlovarského kraje (tj. v obcích s 20 000 a více obyvateli), nejméně často naopak v obcích s 500–999 obyvateli. Nejvyšší podíl kandidátek žen ve věku 65 a více let se vyskytovalo v nejmenších obcích kraje s maximálně 199 obyvateli a dále v obcích s 5 000–19 999 obyvateli. Nejnižší podíl kandidátek seniorek byl, stejně jako u mužů, v obcích s 500–999 obyvateli.

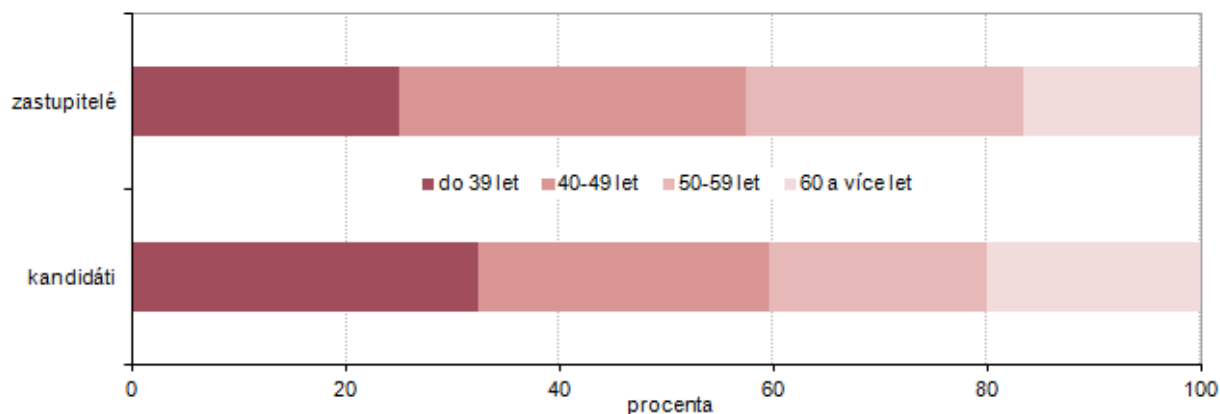
Graf 43 Kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev v Karlovarském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

Ze všech kandidátů do voleb do obecních zastupitelstev v roce 2014 byli v kraji nejúspěšnější kandidáti ve věku 40–49 let. Ačkoli podíl kandidátů v tomto věku činil 27,1 %, úspěšných a zvolených zastupitelů v tomto věku bylo 32,3 %. Nejméně se dařilo kandidátům do 39 let. Jejich podíl činil 32,4 % všech kandidátů, nicméně mezi zvolenými zastupiteli činil jejich podíl jen 25,1 %

Graf 44 Kandidáti a zvolení zastupitelé v Karlovarském kraji podle věku ve volbách do obecních zastupitelstev 2014

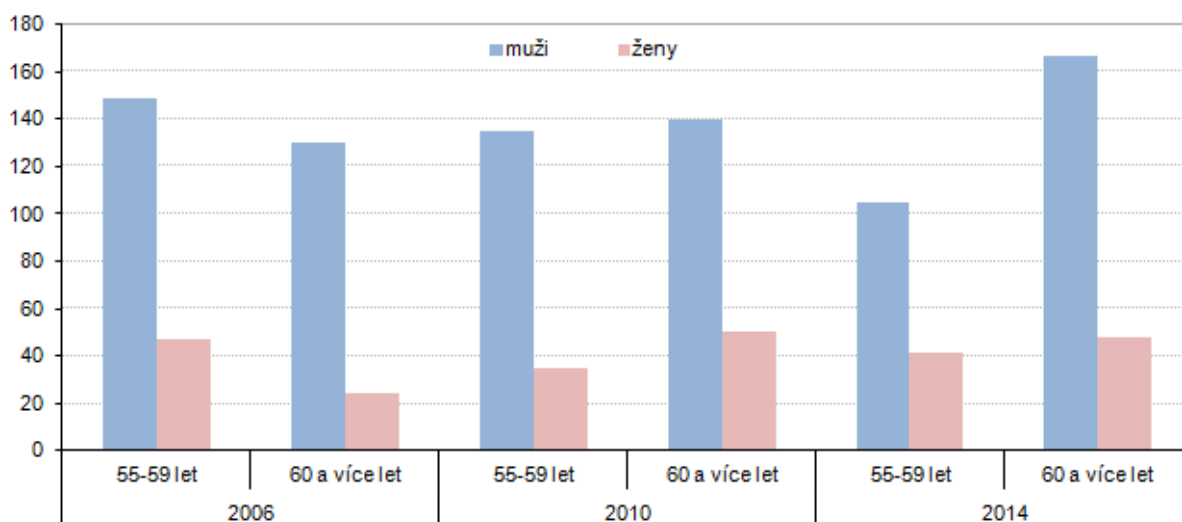

Úspěšnost seniorů ve věku 65 a více let ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 dosáhla v kraji 7,5 %, což je z podílu kandidujících seniorů 10,8 % velmi pěkná úspěšnost. Muži seniori (7,9 % zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let) byli úspěšnější než ženy seniorky (6,6 % zvolených zastupitelek ve věku 65 a více let). Nejvyšší podíl úspěšných mužů v seniorském věku byl v okrese Karlovy Vary (8,4 %), ženy byly neúspěšnější v okrese Sokolov (7,1 %).

Tab. 6.3 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	1 300	923	377	98	73	25	7,5	7,9	6,6
v tom okres:									
Cheb	393	281	112	29	22	7	7,4	7,8	6,3
Karlovy Vary	497	345	152	39	29	10	7,8	8,4	6,6
Sokolov	410	297	113	30	22	8	7,3	7,4	7,1

Graf 45 Zvolení zastupitelé v Karlovarském kraji podle věku a pohlaví do obecních zastupitelstev 2006, 2010 a 2014

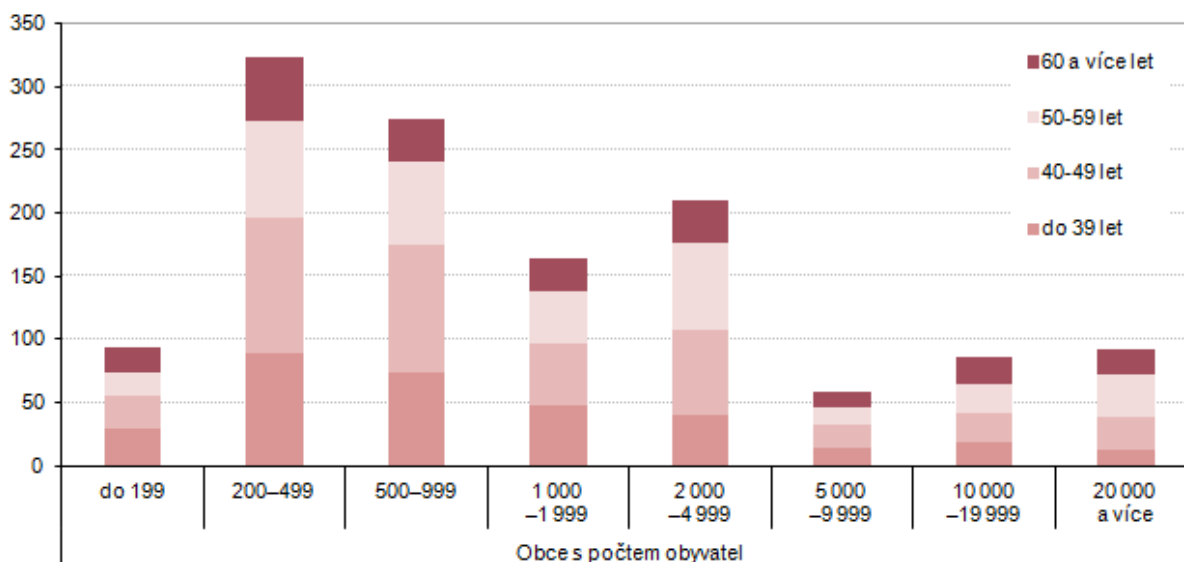
V mezikrajském srovnání zaujímá Karlovarský kraj se 7,5 % úspěšně zvolených zastupitelů ve věku 65 a více let druhé místo společně s Hl. městem Prahou, tato hodnota převyšuje republikový průměr o 1,7 procentního bodu. Vyšší úspěšnost kandidátů z řad seniorů vykazuje pouze Ústecký kraj (8,2 % zvolených zastupitelů seniorů), nejméně zastupitelů v seniorském věku bylo zvoleno ve Zlínském kraji (3,7 %).

Tab. 6.4 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 65 a více let			Podíl zastupitelů ve věku 65 a více let (%)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Karlovarský kraj	1 300	923	377	98	73	25	7,5	7,9	6,6
v tom podle velikosti obce:									
do 199 obyvatel	86	59	27	12	8	4	14,0	13,6	14,8
200–499 obyvatel	330	231	99	19	14	5	5,8	6,1	5,1
500–999 obyvatel	265	176	89	11	7	4	4,2	4,0	4,5
1 000–1 999 obyvatel	158	112	46	13	11	2	8,2	9,8	4,3
2 000–4 999 obyvatel	225	154	71	20	16	4	8,9	10,4	5,6
5 000–19 999 obyvatel	144	113	31	16	10	6	11,1	8,8	19,4
20 000 a více obyvatel	92	78	14	7	7	-	7,6	9,0	-

Když se podíváme na zvolené zastupitele z kandidátů ve věku 65 a více let, zjišťujeme, že jejich podíl v Karlovarském kraji činí 14,5 %, což je o 1,7 procentního bodu méně, než je republikový průměr. V rámci celorepublikového srovnání tak zaujímá náš kraj 8. místo mezi všemi kraji ČR, nejvyšší podíl zvolených zastupitelů z kandidujících seniorů 65letých a starších vykazuje Středočeský kraj (24,7 %) a nejnižší Hl. město Praha (5,2 %).

Graf 46 Zvolení zastupitelé do obecních zastupitelstev v Karlovarském kraji podle věku a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

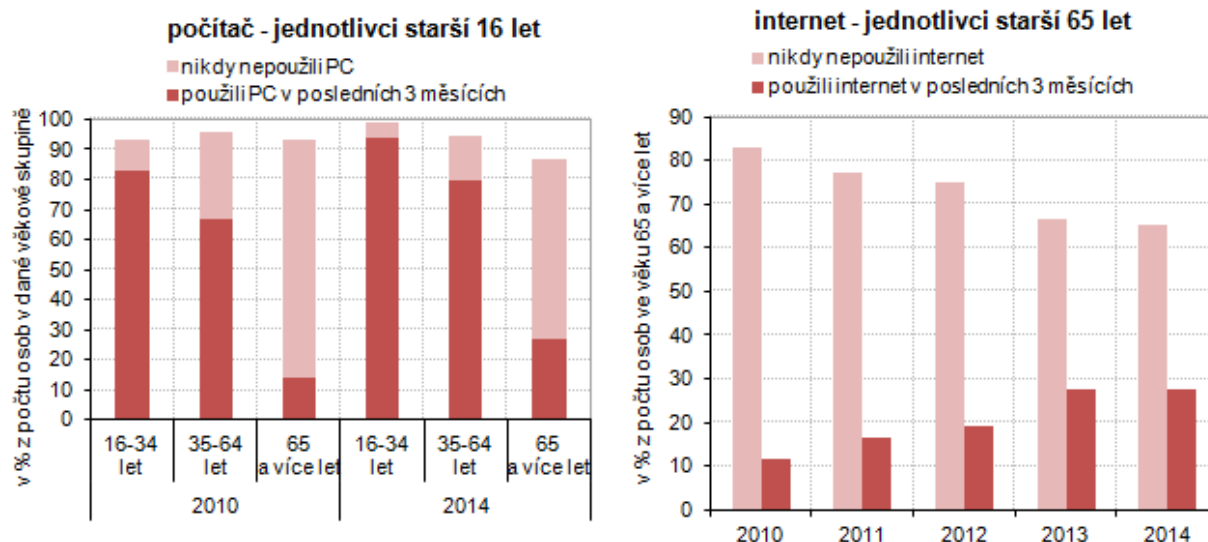
Nejvyšší podíl zastupitelů ve věku 65 a více let vykazují nejmenší obce do 199 obyvatel, kde bylo úspěšných 13,6 % kandidujících mužů a 14,8 % žen. Muži byli dále úspěšní v obcích s 2 000–4 999 obyvateli (10,4 % zastupitelů v seniorském věku), ženy pak v obcích, kde žije 5 000–19 999 obyvatel (19,4 % zastupitelek seniorek).

Senioři a informační technologie

Ačkoli by se mohlo zdát, že senioři a informační technologie nejdou dohromady, opak je pravdou, jak vyplývá i ze zjištění Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií. Senioři se naučili využívat moderních komunikačních a informačních technologií jako jsou mobilní telefony, počítače nebo internet. Stále více seniorů žije osaměle a tyto moderní technologie jim umožňují zůstat v kontaktu s ostatními lidmi a v neposlední řadě také hledají jejich prostřednictvím zábavu a poučení.

Graf 47 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Karlovarském kraji

Jak je vidět v tabulce 6.5, senioři ve věku 65 a více let používají čím dál víc počítače. Zatímco v roce 2010 nikdy nepoužilo počítač téměř 80 % seniorů, do roku 2014 se tento podíl snížil na 60 %. V roce 2014 použilo počítač v posledních třech měsících alespoň jednou celkem 26,8 % seniorů starších 65ti let, což je o 12,5 procentních bodů více než v roce 2010. Zároveň to představuje v celorepublikovém srovnání třetí nejvyšší podíl po Hl. městě Praze (34,7 %) a Pardubickém kraji (28,8 %). Republikovou hodnotu tohoto podílu (24,3 %) převýšil podíl seniorů používajících počítač v našem kraji o 2,5 procentního bodu.

Tab. 6.5 Jednotlivci podle použití osobního počítače a internetu podle věku v Karlovarském kraji v letech 2010 až 2014^{*)}

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

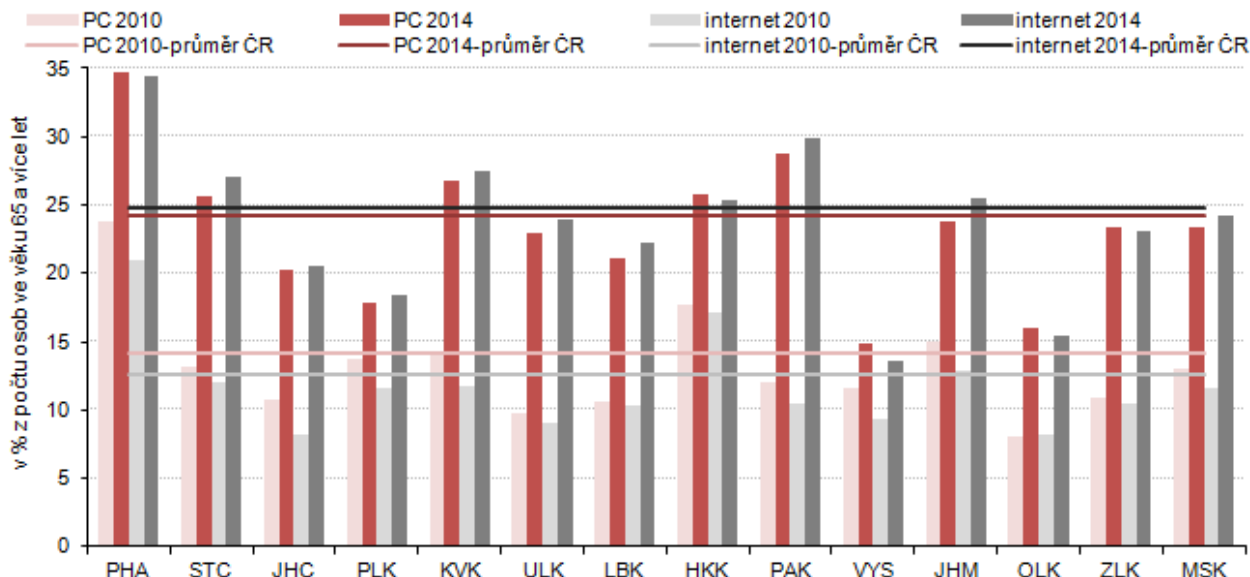
%

	Jednotlivci podle použití informačních technologií									
	použili v posledních 3 měsících					nikdy nepoužili				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Osobní počítač										
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	83,0	83,2	86,3	88,5	93,9	10,2	8,7	7,1	6,6	5,4
35–64 let	66,8	68,1	71,8	73,4	80,0	28,9	26,4	22,4	20,3	14,7
65 a více let	14,3	17,9	19,0	25,2	26,8	78,9	74,8	71,3	66,2	60,1
Internet										
Podíl z počtu osob ve věkové skupině:										
16–34 let	83,1	83,4	86,6	87,6	93,5	11,7	10,2	7,8	7,4	5,3
35–64 let	64,9	68,1	70,8	73,0	79,1	30,3	27,7	24,1	21,6	15,7
65 a více let	11,8	16,1	18,3	25,9	27,5	82,9	78,3	76,3	68,9	65,3

^{*)} Vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. za rok 2014 je údaj vypočítán jako průměr z dat za roky 2013, 2014 a 2015. Období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

Internet nikdy nepoužilo v Karlovarském kraji v roce 2014 celkem 65,3 % seniorů ve věku 65 a více let. Za posledních 5 let tak došlo ke snížení tohoto podílu o 17,6 procentního bodu. Naopak v posledních pěti letech došlo k nárůstu podílu seniorů, kteří internet alespoň jednou za poslední tři měsíce využili, a to z 11,8 % v roce 2010 na 27,5 % v roce 2014, což je o 2,7 procentního bodu více než je celorepublikový průměr. Mezi kraji zaujímá Karlovarský kraj opět 3. místo za Hl. městem Prahou a Pardubickým krajem, nejnižší podíl seniorů používajícím internet vykazují kraj Vysočina.

Graf 48 Jednotlivci ve věku 65 a více let, kteří použili PC a internet v posledních 3 měsících podle krajů v roce 2010 a 2014

Celoživotní vzdělávání (univerzity 3. věku apod.)

V současné době lidé po ukončení aktivního pracovního věku odchází do důchodu, často však v mnohem lepší fyzickém i psychickém stavu, než tomu bylo dříve. Senioři se mohou konečně naplno věnovat svým koníčkům, ale mají i zájem pokračovat v aktivní činnosti a zachovat své spojení se společenským životem. Mnoho univerzit a vysokých škol organizuje speciální kurzy pro seniory. Obvyklý název pro tuto oblast celoživotního vzdělávání je univerzita třetího věku. V posledních dvaceti letech roste popularita přednášek a studijních programů tohoto typu. Univerzity třetího věku si vytyčily dva hlavní cíle, a to zlepšení kvality života seniorů a jejich vzdělávání.

V Karlovarském kraji probíhají univerzity třetího věku v Západočeské univerzitě (ZČU), která má odloučená pracoviště v Chebu a v Aši a ve Vysoké škole Karlovy Vary, o.p.s.

Studium na univerzitách třetího věku akceptuje sociální roli seniorů. Obsahová náplň přednášek univerzit třetího věku je koncipována dvojím způsobem, a to buď jako přehled, který posluchačům umožňuje orientovat se v probrané látce, nebo jako soubor poznatků, který má umožnit hlubší poznání dané vědní disciplíny. Podle charakteru studovaného oboru se do výuky zařazují praktické činnosti a exkurze. Prověrka znalostí bývá vždy ke konci semestru, a to zpravidla formou zpracování semestrální práce, eseje, pojednání či řešení testových otázek. Délka vzdělávání se pohybuje kolem tří let a bývá většinou zakončeno slavnostním aktem (promocí), na němž absolventi obdrží osvědčení, certifikát.

